

שבעים שנה לעליית ביל"ו

סקירת הדרך בה בחר מעצב
הבול לשקף חזותית את הזמן
שחלף מאז עליית ביל"ו

מרכיב הזמן קשה מאוד לייצוג חזותי, ולאורך השנים ניסו מעצבי הבולים להתמודד עם נקודה זו במגוון דרכים יצירתיות. דוגמה יפה לפתרון אפשרי ניתן למצוא בבול שעיצב גיאורג המורי בשנת 1952.

עליית ביל"ו

בעקבות גל הפרעות שתקף את יהודי רוסיה בשנת 1881, התארגנה בתחילת שנת 1882 קבוצה של צעירים יהודים במטרה לעלות ולהתיישב בארץ ישראל. אספת היסוד של התנועה התקיימה ב-21 בינואר 1882 בעיר חרקוב שבאוקראינה.

חברי התנועה, כ-50 במספר, בחרו לקרוא לתנועתם בשם **ביל"ו**, ראשי התיבות של הביטוי "בית יעקב לכו ונלכה" (ישעיהו, ב', ה'). ביטוי זה נועד להדגיש את העמידה בראש המחנה והובלת המוני העם לארץ ישראל.

למרות מספרם המועט הפכו חברי ביל"ו לסמל של תקופת העלייה הראשונה.

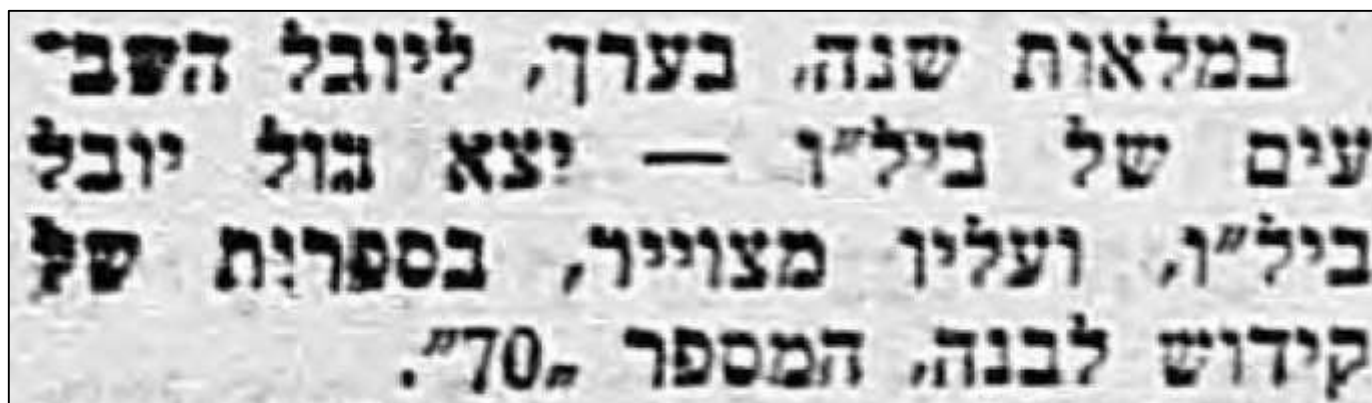
מקור: ויקיפדיה

חברי תנועת ביל"ו בגדרה, 1931

בול יובל ה-70 לתנועת ביל"ו

לרגל מלאת 70 שנה להקמת תנועת ביל"ו החליט השירות הבולאי לציין את האירוע על ידי הנפקת בול דואר מתאים.

הבול אמנם הונפק בשנת 1952, אולם למרות שהתנועה הוקמה בחודש ינואר 1882, הבול הונפק רק בסוף השנה, ב-31 בדצמבר 1952. לא היה זה מקרה חריג בו לא הונפק בול לציין יובל במועד המתאים, אלה באיחור של מספר חודשים ואף מספר שנים. מאמר ברוח זו פורסם בשנת 1955 בעיתון למרחב, בו פרט כותב המאמר שורה של מקרים בהם הופקו בולי יובלות באיחור. בין היתר התייחס הכותב גם לבול 70 שנה לביל"ו.

"על בולים ועל יובלים", למרחב, 21 בינואר 1955

גיאורג המורי

גיאורג המורי נולד בהונגריה בשנת 1918, ובשנת 1951 ברח משם תוך שהוא גונב את הגבול לאוסטריה ומשם לישראל. הוא פנה לשירות הבולאי וביקש להצטרף לקבוצת מעצבי הבולים בישראל. ד"ר חזקי, יועץ השירות הבולאי, נפגש עימו, בחן את עבודותיו ויעץ לו להשתתף במכרז שפורסם באותה עת להכנת בול לציון יובל ה-70 לעליית ביל"ו. גיאורג המורי, שלא ידע דבר על הנושא, שאל את ד"ר חזקי מי היה אותו "מר בילו", והתבקש לחקור את הנושא וללמוד על תנועת ביל"ו.

מקור: ויקיפדיה

גיאורג המורי בצילום משנת 1962

בול יובל ה-70 לתנועת ביל"ו

בעבודה שקדנית הצליח גיאורג המורי, אשר זו הייתה הפעם הראשונה שניסה לעצב בול, למצות את מהות עליית קבוצת ביל"ו ופעילותה בארץ ישראל. הוא בחר להציב במרכז הבול את המספר המשקף את השנים שחלפו מאז הקמת התנועה.

בול יובל ה-70 לתנועת ביל"ו

בתוך הספרות המרכיבות את המספר 70 בחר המעצב להציג את מפעל ההתיישבות החקלאית לו הקדישו אנשי תנועת ביל"ו את זמנם.

בכל אחת מן הספרות שיבץ גיאורג המורי מבנה, אשר סימל את ההתיישבות, ועובד אדמה, אשר סימל את החקלאות.

התמודדות עם מימד הזמן

תצוגה זו אפשרה למעצב להתייחס אל מימד הזמן ואל התפתחות מפעלים של הביל"ויים לאורך שבעה עשורים: 1. בתוך הספרה 0, המשקפת את ראשית פעילותם של הביל"ויים בארץ ישראל, המבנה הקטן מייצג את ראשיתו הצנועה של מפעל ההתיישבות, כמו גם החקלאי החורש תלמים ספורים במחרשה הרתומה לסוס.

2. בתוך הספרה 7, המשקפת את היישובים המפותחים בעשור השביעי לפעילות, המבנה המקורי הורחב ונוסף לו חדר, העצים שניטעו לצד המבנה צמחו לגובה, למשק נוספו מבני עזר ומגדל מים, והחריש של השדה רחב הידיים נעשה באמצעות טרקטור.

התמודדות עם מימד הזמן

מבט נוסף לעבר המבנה המקורי ואל היישוב שגדל והתפתח לאורך הזמן.

